

24. *Смирнов О. В.* О сфере действия советского трудового права / О. В. Смирнов // Проблемы трудового права и права социального обеспечения. — М. : Изд-во МГУ, 1975. — С. 35–41.
25. *Пашерстник А. Е.* О сфере действия и принципах советского трудового права / А. Е. Пашерстник // Советское государство и право. — 1957. — № 10. — С. 92–103.
26. *Скачкова Г. С.* Расширение сферы действия трудового права и дифференциации его норм : монография / Г. С. Скачкова. — М. : Норма-М, 2003. — 192 с.
27. *Толкунова В. Н.* Трудовое право / В. Н. Толкунова. — М. : Норма-М, 2002. — 268 с.
28. *Дресвянкин В. Б.* Пробелы в российском трудовом праве : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.05 / В. Б. Дресвянкин. — Пермь, 2001. — 20 с.
29. *Лушникова М. В.* Очерки теории трудового права / М. В. Лушникова, А. М. Лушников. — СПб. : Изд-во Р. Асланова «Юридический центр Пресс», 2006. — 940 с.
30. *Лебедев В. М.* Лекции по трудовому праву / В. М. Лебедев. — Томск : [б.и.], 2001. — 142 с.
31. *Карабельников Б. Р.* Трудовые отношения в хозяйственных обществах : монография / Б. Р. Карабельников. — М. : БЕК, 2003. — 326 с.
32. *Кузнецова Л. Е.* Применение гражданско-правовых норм к трудовым отношениям по аналогии : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 / Л. Е. Кузнецова. — Пермь, 2004. — 18 с.
33. *Островкий Л. Я.* Сфера действия законодательства о труде / Л. Я. Островкий // TEISE. — Вильнюс, 1999. — № 33. — С. 52–59.
34. *Сойфер В. Г.* Стабильность и динамика трудового правоотношения : монография / В. Г. Сойфер. — М. : БЕК, 2004. — 178 с.
35. *Гребеньков Г. В.* Принципи й ідея права як основи правової культури («антилегалізм» contra «реалістичного позитивізму») / Г. В. Гребеньков // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. — 2007. — № 1. — С. 3–14.
36. *Цвік М. В.* Фундаментальні проблеми теорії права / М. В. Цвік // Антологія української юридичної думки : у 10 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко [та ін.]. — К. : Юрид. книга, 2005. — Т. 10. — С. 49–63.
37. *Томашевский К. Л.* Общеизвестные принципы международного права в сфере труда: актуальные проблемы / К. Л. Томашевский // Российский ежегодник трудового права. — 2010. — № 6. — С. 376–395.

УДК 351.811.123(075.8)

СУТНІСТЬ, ЗНАЧЕННЯ ТА ЗМІСТ АДМІНІСТРАТИВНОГО НАГЛЯДУ У СФЕРІ ДОРОЖНЬОГО ПЕРЕВЕЗЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ

Марценішин Ю.І., викладач кафедри організації служби та дізнання в підрозділах ДАІ факультету безпеки дорожнього руху ДЮІ МВС України

Щоденно більша частина населення нашої країни бере участь в дорожньому русі в ролі водіїв, пішоходів або пасажирів. Тому без перебільшення можна сказати, що забезпечення безпеки дорожнього руху є важливою державною проблемою, що має велике соціальне значення. Від її успішного вирішення залежить життя і здоров'я наших громадян, а також наше майбутнє, адже Конституцією України передбачено, що найвищою соціальною цінністю в Україні визнається людина, її життя і здоров'я [1].

Одним із чинників, який суттєво впливає на стан безпеки дорожнього руху і може завдати значної шкоди життю і здоров'ю людини, спричинити трагічні екологічні наслідки є перевезення небезпечних вантажів автомобільним транспортом.

В усьому світі спостерігається щорічний приріст кількості великих аварій у промисловості та на транспорті, з яких 45% припадає на транспортування небезпечних вантажів [17]. Саме тому, важливим елементом забезпечення безпеки перевезень небезпечних вантажів є адміністративний нагляд за дорожнім перевезенням цих вантажів.

Проблеми визначення поняття адміністративного нагляду, його напрямків, ролі у здійсненні правоохоронної діяльності міліції вже давно привертають увагу багатьох вчених-адміністративістів. Приміром, протягом 20-го століття в наукових працях Л. Л. Попова, Ю. С. Шемшученка, К. В. Шоріної, Д. М. Бахраха, О. П. Коренева, І. І. Веремеєнка, І. О. Галагана, Є. В. Додіна, О. П. Ключніченка, В. М. Манохіна, М. Я. Масленнікова, Р. С. Павловського, О. П. Шергіна, М. С. Студенікіної, та ін., з'ясувалась сутність адміністративного нагляду та визначалося його місце в системі способів забезпечення законності в державному управлінні. Хоча в цю епоху автори переважно акцентували увагу саме на контрольній функції державних органів, адміністративний нагляд розглядався як різновид контролю, як одна із форм його зовнішнього вираження. Це відноситься також і до праць сучасних вітчизняних науковців, з яких проблеми адміністративного нагляду у різних його аспектах досліджували А. Т. Комзюк, В. К. Колпаков, В. М. Гарашук, Ю. П. Битяк, В. Б. Авер'янов, В. П. Петков,

В. Ф. Опришко, О. Ф. Андрійко, О. М. Бандурка, А. С. Васильєв, І. П. Голосніченко, Є. В. Додін, Р. А. Калюжний, Л. В. Коваль, Н. Р. Нижник, О. І. Остапенко, І. М. Пахомов, М. М. Тищенко, Д. П. Цвігун, В. К. Шкарупа, М. С. Студенікіна, Д. М. Бахраха, Ф. С. Разарьонов, С. І. Котюрїн та ін. Поруч з цим, єдиного розуміння поняття адміністративного нагляду, його змісту і призначення в адміністративно-правовій науці до нашого часу так і не сформовано, незважаючи на те, що з моменту проголошення незалежності України минуло чимало часу. На ряду з цим, розглядаючи окремо питання адміністративного нагляду у сфері дорожнього перевезення небезпечних вантажів необхідно відзначити, що переважна більшість сучасних наукових доробок із зазначеного питання, висвітлює окреслену проблему лише фрагментально, або не торкались її взагалі. Дотепер не сформульовано єдиного розуміння поняття адміністративного нагляду, а також не має відповіді на інші питання, важливі та необхідні для повного і всебічного вивчення цієї діяльності. Тому, комплексні дослідження цієї проблеми набирають обертів і стають досить актуальними.

Метою даної статті є формування поняття адміністративного нагляду за дорожнім перевезенням небезпечних вантажів, а також його сутності, значення та змісту.

Перш за все, необхідно проаналізувати вже існуючі на сьогоднішній день в наукових доробках дослідження з питань визначення поняття адміністративного нагляду.

Органічно вписуючись у систему засобів забезпечення законності та дисципліни в державному управлінні, адміністративний нагляд як юридичне явище є самостійним інститутом адміністративного права України. [15]

Протягом останніх декілька років ведеться жвава дискусія між вченими-адміністративістами щодо правової природи та сутності адміністративного нагляду в юридичній літературі, наслідком чого є відсутня єдність поглядів. На думку одних вчених, наприклад, М. С. Студенікіної [2], Д. М. Бахраха [3], В. Б. Авер'янова [4; 5], адміністративний нагляд є різновидом надвідомчого державного контролю, інші ж, наприклад, В. К. Колпаков [6], Ф. С. Разарьонов, С. І. Котюрїн [7] стверджують і обґрунтовують у своїх роботах те, що адміністративний нагляд є самостійним видом діяльності органів виконавчої влади.

Розглянемо наведені вище та інші підходи вчених до розуміння сутності адміністративного нагляду більш детально. Так, М. С. Студенікіна при розгляді змісту адміністративного нагляду також співвідносить його із зовнішнім або надвідомчим контролем, оскільки і контроль, і нагляд поширюються на об'єкти, незалежно від їх відомчої підпорядкованості [2, с. 18]. Одночасно вчена виділяє і специфічні риси адміністративного нагляду, властиві лише йому:

- вузькість сфери здійснюваного нагляду, яка обумовлена групою однорідних норм, правил, вимог;
- обмеження меж його компетенції перевіркою лише законності дій конкретного об'єкта;
- застосування заходів адміністративного впливу.

З огляду на це, М. С. Студенікіна визначає адміністративний нагляд як «різновид надвідомчого контролю, як форму активного нагляду, що супроводжується застосуванням у певних випадках заходів адміністративно-владного характеру» [2, с. 19-20].

Д. М. Бахрах зазначає, що «адміністративний нагляд, як правило, полягає в забезпеченні виконання загальнообов'язкових норм, встановлених як законами, так і підзаконними актами, здійснюється систематично, причому, звичайно, за ініціативою його суб'єктів» [3, с. 40]. Однією із важливих особливостей адміністративного нагляду Д. М. Бахрах вважає те, що «він, як правило, пов'язаний із застосуванням адміністративного примусу» [3, с. 40].

Н. Г. Саліщева розглядає адміністративний нагляд і як специфічну форму надвідомчого контролю, і як метод діяльності органів зовнішнього державного контролю [8, с. 186]. На її думку, зміст адміністративного нагляду, полягає в перевірці виконання встановлених державою правил і норм, що забезпечують прозаїчне функціонування цієї сфери управління. Для адміністративного нагляду характерне також те, що здійснюючий його орган не перевіряє всю роботу підконтрольного об'єкта, а зосереджує свою увагу лише на виконанні порівняно незначної кількості норм і правил. Суб'єкти адміністративного нагляду мають право давати обов'язкові до виконання розпорядження, робити перевірки й обстеження, видавати дозволи, розробляти спеціальні норми і правила [9]. Як і зовнішній контроль, адміністративний нагляд «виключає можливість безпосереднього оперативного втручання в сам управлінський процес» [8, с. 180].

В. К. Колпаков визначає адміністративний нагляд як здійснення спеціальними державними структурами цільового нагляду за дотриманням виконавчо-розпорядчими органами, підприємствами, установами і організаціями та громадянами правил, передбачених нормативними актами [6, с. 675].

В. М. Гаращук зазначає, що адміністративний нагляд має за мету не лише попередження протиправних дій, усунення причин і умов, що сприяють правопорушенням, а й застосування заходів адміністративного примусу, в тому числі адміністративної відповідальності в разі виявлення порушень загальнообов'язкових правил [10, с. 223].

На думку В. Є. Шоріної, адміністративний нагляд – «це самостійна форма контролю, зміст якої єдиний, незалежний від того, якими органами нагляду здійснюється; адміністративний нагляд, подібно прокурорському, не може бути пов'язаний із втручанням у діяльність піднаглядного об'єкта або органу управління, а у випадках, коли таке втручання має місце, нагляд поступається місцем контролю» [11, с. 104].

Ф. С. Разаренов при аналізі змісту поняття «адміністративний нагляд» як методологічну основу використовує ознаку відсутності організаційної підпорядкованості у суб'єктів нагляду і піднаглядних об'єктів [7, с. 71]. Він робить висновок, що адміністративний нагляд «є самостійним, організаційно-правовим

засобом забезпечення законності в державному управлінні і являє собою систематичний нагляд за точним і неухильним дотриманням законів і актів, заснованих на законі, здійснюваний органами управління стосовно підвідомчих їм питань і спрямований на попередження, виявлення і припинення порушень, а також притягнення порушників до відповідальності». [16, с. 74]

Р. І. Денисов визначає адміністративний нагляд як спостереження за відповідністю виробничої та іншої діяльності колективів або окремих людей правовим розпорядженням з метою охорони конкретних управлінських суспільних відносин від усіяких посягань [12, с. 12].

На думку Д. П. Цвігуна адміністративний нагляд – це особливий вид державної управлінської діяльності, здійснюваної спеціальними органами виконавчої влади стосовно організаційно не підпорядкованих підприємств, установ, організацій, посадових осіб і громадян у зв'язку з виконанням ними спеціальних міжгалузевих норм, правил, вимог, з використанням комплексу адміністративних засобів впливу для попередження, виявлення і припинення правопорушень, відновлення встановлених правовідносин і притягнення винних до відповідальності [15].

Отже, підсумовуючи викладене і виділяючи найістотніші, найхарактерніші ознаки адміністративного нагляду, його визначення можна сформулювати так, адміністративний нагляд – це самостійний вид діяльності органів виконавчої влади, полягає в забезпеченні виконання загальнообов'язкових норм, встановлених як законами, так і підзаконними актами і має за мету застосування заходів адміністративного примусу, в тому числі адміністративної відповідальності у разі порушення встановлених загальнообов'язкових норм.

З'ясувавши поняття адміністративного нагляду, поруч з цим, необхідно також розглянути і деякі поняття які використовуються у сфері дорожнього перевезення небезпечних вантажів.

Перш за все, розглянемо визначення небезпечний вантаж. На сьогодні, у вітчизняному законодавстві існує ряд нормативно-правових актів, які містять визначення даного поняття.

Так, закон України «Про перевезення небезпечних вантажів», визначає, що небезпечний вантаж – це речовини, матеріали, вироби, відходи виробничої та іншої діяльності, які внаслідок притаманних їм властивостей за наявності певних факторів можуть під час перевезення спричинити вибух, пожежу, пошкодження технічних засобів, пристроїв, споруд та інших об'єктів, заподіяти матеріальні збитки та шкоду довкіллю, а також призвести до загибелі, травмування, отруєння людей, тварин і які за міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або за результатами випробувань в установленому порядку залежно від ступеня їх впливу на довкілля або людину віднесено до одного з класів небезпечних речовин [13]. Ідентичне поняття «небезпечний вантаж» визначено також і в деяких інших нормативних актах.

Дещо ширше визначення цього поняття передбачено в законі України «Про автомобільний транспорт», який називає небезпечним вантажем не лише речовини, матеріали, вироби, відходи виробничої та іншої діяльності, а й додатково відносить до цих вантажів і тару з під них. Так, відповідно до зазначеного закону небезпечний вантаж – це речовини, матеріали, вироби, відходи виробничої та іншої діяльності і тара з-під них, які внаслідок притаманних їм властивостей за наявності певних факторів можуть під час перевезення спричинити вибух, пожежу, пошкодження технічних засобів, пристроїв, споруд та інших об'єктів, заподіяти матеріальні збитки та шкоду довкіллю, а також призвести до загибелі, травмування, отруєння людей, тварин і які за міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або за результатами випробувань, залежно від ступеня їх впливу на довкілля або людину, віднесено до одного з класів небезпечних речовин [13].

Ще одне дещо відмінне поняття небезпечного вантажу від всіх попередніх передбачено Правилами дорожнього перевезення небезпечних вантажів, які затверджені наказом МВС України від 26.07.2004 № 822. Так Правила визначають, що небезпечний вантаж – це речовини, матеріали, вироби, відходи виробничої та іншої діяльності, які внаслідок притаманних їм властивостей за наявності певних факторів можуть під час перевезення спричинити вибух, пожежу, пошкодження технічних засобів, пристроїв, споруд та інших об'єктів, заподіяти матеріальні збитки та шкоду довкіллю, а також призвести до загибелі, травмування, отруєння людей, тварин і які за міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або за результатами випробувань в установленому порядку залежно від ступеня їх впливу на довкілля або людину віднесено до одного з класів небезпечних речовин: клас 1 - вибухові речовини та вироби; клас 2 - гази; клас 3 - легкозаймисті рідини; клас 4.1 - легкозаймисті тверді речовини, самореактивні речовини і тверді десенсибілізовані вибухові речовини; клас 4.2 - речовини, схильні до самозаймання; клас 4.3 - речовини, що виділяють легкозаймисті гази при стиканні з водою; клас 5.1 - окиснювальні речовини; клас 5.2 - органічні пероксиди; клас 6.1 - токсичні (отруйні) речовини; клас 6.2 - інфекційні речовини; клас 7 - радіоактивні матеріали; клас 8 - корозійні речовини; клас 9 - інші небезпечні речовини та вироби [14]. Як бачимо, відмінність цього терміну від інших полягає лише в тому, що законодавець додатково зазначив перелік класів небезпечних речовин, що на наш погляд є недоречним. Саме поняття, класи небезпечних речовин, вже несе в собі відповідну інформацію про ці класи, яка додатково дублюється в наведеному терміні як уточнення. На наш погляд необхідно окремо виділити поняття класи небезпечних вантажів з подальшим відображенням його у вітчизняному законодавстві.

Виходячи з наведеного, на нашу думку найбільш повне і точне визначення поняття небезпечний вантаж містить Закон України «Про автомобільний транспорт», який називає небезпечним вантажем не лише

речовини, матеріали, вироби, відходи виробничої та іншої діяльності, а й додатково відносить до цих вантажів і тару з під них.

На ряду з цим необхідно також розглянути поняття перевезення небезпечних вантажів. Єдине визначення зазначеного поняття міститься в Законі України «Про перевезення небезпечних вантажів», згідно до якого перевезення небезпечних вантажів означає діяльність, пов'язану з переміщенням небезпечних вантажів від місця їх виготовлення чи зберігання до місця призначення з підготовкою вантажу, тари, транспортних засобів та екіпажу, прийманням вантажу, здійсненням вантажних операцій та короткостроковим зберіганням вантажів на всіх етапах переміщення [13]. На нашу думку, це поняття є достатнім і виключним у своїй визначеності.

Паралельно з цим, незважаючи на чітке визначення наведених понять, провівши аналіз та систематизацію чинних нормативних актів необхідно відзначити, що жодний з них, не містить визначення поняття «дорожнє перевезення небезпечних вантажів». Хоча у 2004 році наказом МВС України від 26.07.2004 № 822 затверджено Правила дорожнього перевезення небезпечних вантажів, але нажалі зазначеного поняття, до сьогодні, визначено так і не було.

Взявши до уваги деякі терміни, які визначені в Законі України «Про перевезення небезпечних вантажів», та проаналізувавши їх, можна сформулювати визначення дорожнього перевезення небезпечних вантажів. Так, на нашу думку це поняття повинно визначатися так, дорожнє перевезення небезпечних вантажів – це перевезення транспортними засобами небезпечних вантажів автомобільними дорогами та вулицями.

Отже, проаналізувавши та визначивши основні поняття необхідні для досягнення встановленої на початку цієї статті мети, необхідно зазначити, що адміністративний нагляд за дорожнім перевезенням небезпечних вантажів – це нагляд органів виконавчої влади за точним виконанням суб'єктами дорожнього перевезення небезпечних вантажів встановлених Правил у цій сфері з метою попередження і припинення їх порушень і притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності.

Суть всякого нагляду полягає в спостереженні за тим, щоб відповідні органи і особи в точності виконували покладені на них завдання, дотримувалися встановленого законом порядку і щоб у разі порушення цього порядку були прийняті заходи до відновлення законності і притягнення винних осіб до належної відповідальності.

Отже, підсумовуючи наведене можна зробити деякі висновки.

По-перше, розглянувши деякі вітчизняні наукові доробки вчених-адміністративістів, щодо поняття адміністративного нагляду хотілося б відмітити, що дискусії які продовжують мати місце, щодо правової природи та сутності адміністративного нагляду в юридичній літературі є украй необхідними, адже до сьогодні відсутня єдність поглядів із зазначеного питання.

По-друге, незважаючи на майже тотожний зміст визначення поняття небезпечний вантаж у вітчизняному законодавстві, вони містять деякі незначні, як було вже зазначено відмінності, проаналізувавши які, ми нашою думкою на думку, що суть яку несе в собі поняття небезпечний вантаж залишається первинною і одночасно спільною для всіх наведених визначень цього терміну. Хоча поруч з цим, на наш погляд необхідно більш конкретно, точно і лаконічно визначити в нашому законодавстві єдине поняття небезпечного вантажу для всіх галузей промисловості. Адже безпека, яку репрезентують собою ці вантажі, не має відмінності від часу та місця виготовлення, зберігання чи транспортування, не має відмінності між видами транспорту, які здійснюють перевезення небезпечних вантажів, у всіх випадках вона становить однотипну, монолітну загрозу для всього суспільства.

По-третє, на основі проведеного аналізу деяких визначень як у контрольно-наглядовій діяльності, так і в сфері дорожнього перевезення небезпечних вантажів, нами сформульовано єдине поняття адміністративного нагляду за дорожнім перевезенням небезпечних вантажів, яке в подальшому може слугувати для уточнення деяких норм у сфері перевезення небезпечних вантажів.

Необхідно також відзначити, що незважаючи на те, що з часу проголошення незалежності України минуло вже двадцять років, питання адміністративного нагляду за дорожнім перевезенням небезпечних вантажів у вітчизняній науці комплексно не вивчались. Переважна більшість сучасних наукових доробок з питань забезпечення безпеки дорожнього руху, висвітлює окреслену проблему лише фрагментарно, або не торкались її взагалі.

РЕЗЮМЕ

У статті здійснено глибокий аналіз поняття адміністративного нагляду, з'ясовано його сутність, значення та зміст. Акцентовано основну увагу на необхідності виділення окремо поняття адміністративний нагляд за дорожнім перевезенням небезпечних вантажів.

Ключові слова: адміністративний нагляд, дорожнє перевезення небезпечних вантажів, забезпечення безпеки дорожнього руху.

РЕЗЮМЕ

В статье осуществлен глубокий анализ понятия административного надзора, выяснена его сущность, значение и содержание. Акцентировано основное внимание на необходимости выделения отдельно понятия административный надзор за дорожной перевозкой опасных грузов.

Ключевые слова: административный надзор, дорожная перевозка опасных грузов, обеспечения безопасности дорожного движения.

SUMMARY

The deep analysis of concept of administrative supervision is carried out in the article, its substance, meaning and content is found out. Basic attention is accented on the necessity of selection separately of concept such as an administrative supervision after traffic transportation of dangerous loads.

Keywords: administrative supervision, *traffic transportation of dangerous loads, providing of road movement's safety.*

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141;
2. Студеникина М. С. Государственный контроль в сфере управления. (Проблемы надведомственного контроля) – М.: Юрид. лит, 1974. – 159 с.
3. Бахрах Д. Н. Административное право: Учебник. Общая часть. – М.: Издательство БЕК, 1993. – 724 с.
4. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К.: Факт, 2003. – 384 с.,
5. Виконавча влада і адміністративне право /За заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К.: Видавничий Дім „Ін-Юре”, 2002. – 668 с.,
6. Колпаков В. К. Адміністративне право України: Підручник. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 736 с.
7. Разаренов Ф. С., Котюргин С. И. Административный надзор советской милиции: Учебное пособие. – М.: Академия МВД СССР, 1979. – 70 с.
8. Салищева Н. Г. Гражданин и административная юрисдикция в СССР. – М.: Наука, 1970. – 164 с.
9. Ярмачі Х.П. Адміністративно-наглядова діяльність міліції в Україні: Автореф. дис. канд. юрид. наук. – Х., 2007. – 41 с.
10. Адміністративне право України: Підручник для юрид. вузів і фак. / За ред. Ю. П. Битяка. – Харків: Право, 2000. – 520 с.
11. Шорина Е. В. Контроль за деятельностью органов государственного управления в СССР. – М.: Наука, 1981. – 301 с.
12. Денисов Р. И. Административный надзор в сфере дорожного движения. – М.:ВНИИБД МВД СССР, 1981. – 194 с.
13. Про перевезення небезпечних вантажів: Закон України від 06.04.2000 № 1644-III // Відомості Верховної Ради України від 14.07.2000 - 2000 р., № 28.
14. Правила дорожнього перевезення небезпечних вантажів: Наказ МВС України від 26.07.2004 № 822 // Офіційний вісник України від 17.09.2004 - 2004 р., № 35, стор. 357.
15. Цвігун Д. П. Адміністративний нагляд органів внутрішніх справ у сфері забезпечення громадського порядку і громадської безпеки: Автореф. дис. канд. юрид. наук. – К., 2002. – 22 с.
16. Разаренов Ф.С. О сущности и значении административного надзора в советском государственном управлении. // Вопросы административного права на современном этапе. – М.: Госюриздат, 1963. – С. 69-78.
17. РЖ Пожарная охрана, 2007, 07.02-27.126. Перевозка опасных грузов во внутреннем и международном сообщениях: По материалам Всероссийской конференции “Перевозка опасных грузов”, Москва, 2005 / Дугин Г.С. // Вестник транспорта, 2006. – №8. – С. 34–37.

УДК 343.848: 343.26

**ОСОБЛИВОСТІ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСІБ ПІСЛЯ ВІДБУТТЯ ПОКАРАННЯ
У ВИГЛЯДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ**

*Міхайліна Т., к.ю.н., старший викладач кафедри державно-правових дисциплін економіко-правового факультету
Донецького національного університету*

Опалюк С., помічник нотаріуса

В умовах щорічного зростання показників злочинності перед державою постає важливе завдання, яке полягає як у боротьбі з даним суспільно небезпечним явищем, так і з його попередженням. Причому дані заходи будуть ефективними лише при комплексному застосуванні інструментарію кримінально-правової та кримінологічної науки і практики. Серед кримінально-правових засобів боротьби зі злочинністю та її попередження можна виділити покарання, яке за умов його справедливості, відповідності тяжкості вчиненого діяння виконує функцію загальної та приватної превенції. Але майже кожне покарання, покладене на особу, спричиняє негативні соціально-психологічні трансформації особистості, які у подальшому стають на заваді законослухняному способу життя. І особливо зазначене стосується такого виду покарання, як позбавлення волі, оскільки останнє пов'язано із зміною всього оточуючого середовища та способу життя. Так, згідно із даними офіційної статистики, які вказують, що серед виявлених осіб (154,4 тис.), які вчинили злочини, 43,3% раніше